

VEPA Käitumisoskuste Mäng

Tervise Arengu Instituut rakendab Eesti koolides sekkumist nimega VEPA (veel paremaks) Käitumisoskuste Mängu (PAX Good Behavior Game). Programmi rahastab Euroopa Liidu Sotsiaalfond ja Siseministeerium projektiga „Riskikäitumise ennetamine, riskis olevate perede toetamine ning turvalise elukeskkonna arendamine".

Mis on VEPA mäng?

VEPA mängu metoodika aitab õpetajal tulla klassi kui tervikuga toime ilma, et ta peaks igale korrarikkumisele eraldi reageerima. VEPA mäng koosneb elementidest ja märguannetest, mille rakendamine suurendab õpilaste oskusi oma käitumist kontrollida. Mängu vahetu eesmärk on õpilaste enesekontrolli suurendamine ning positiivse ja õppimist toetava keskkonna loomine klassis.

Käitumisoskuste Mäng on kogum meetoditest, mis lihtsustavad mängu rakendava õpetaja tööd ja parendavad õpilaste igapäevaelu.

VEPA Käitumisoskuste Mäng on tõenduspõhine programm ehk metoodika mõju laste heaolule on põhjalikult uuritud ja hinnatud.

Teadusuuringute abil on leitud, et käitumisraskused 1. klassis suurendavad riski õppeedukuse langemisele, koolitee katkestamisele, õigusrikkumistele, sõltuvusainete tarvitamisele ja antisotsiaalse isiksusehäire tekkimisele lapse edasises elus.

VEPA mängu rakendamine:

- koolitee alguses vähendab õpilaste edasises elus käitumisprobleeme, agressiivset käitumist, alaealiste õigusrikkumisi, vägivaldsete kuritegude sooritamist ning antisotsiaalse isiksusehäire tekkimise tõenäosust;
- vähendab riski, et õpilane hakkab tulevikus suitsetama, ennetab ja vähendab uimastite tarvitamist;
- suurendab akadeemilist võimekust ning keskhariduse omandanud õpilaste arvu.

Käitumisoskuste Mängu rakendamine 1. klassis:

- suurendab koolitunnis õppimisele jäävat aega 60-90 minuti võrra päevas
- vähendab 26% õpilaste hulka, kes 13-aastaselt on suitsetamist proovinud;
- suurendab 21% õpilaste hulka, kes omandavad keskhariduse.

Teadusuuringute tulemused on leitavad siit: http://goodbehaviorgame.org/about#scientific-outcomes

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

Siseministeerium

Metoodika põhimõtted:

- klass koos õpetajaga koostab ühise visiooni: mida nad sooviksid rohkem ja vähem oma unistuste klassis näha, kuulda, tunda ja teha;
- vähem soovitud käitumised on spleemid, mida hakatakse metoodika rakendamisel jälgima;
- rohkem soovitud käitumine on VEPA, mida hakatakse järjepidevalt esile tõstma ja tunnustama;
- õpilase tähelepanu saamiseks kasutatakse VEPA vaikust (käemärgid ja suupill);
- ühelt tegevuselt teisele üleminekuks kuluvat aega vähendatakse taimeri kasutamisega;
- õpilaste kaasamõtlemise ja juhusliku valimise jaoks on nimepulgad;
- klass jaotatakse meeskondadeks, et õppida paremini koos töötama ja ühiselt vastutama;
- meeskondades mängitakse valitud ülesande ajal VEPA mängu, mille käigus jälgitakse oma käitumist ja keskendumist;
- võitjameeskondi premeeritakse lühiajaliste mänguliste ja lõbusate tegevustega, mis loositakse Memme vigurite hulgast. Auhinna tegevuses löövad kaasa kõikide võitjameeskondade liikmed;
- auhinnad kestavad ettenähtud aja ja tegevuse lõpust annab märku taimer või suupill;
- pidevaks tagasisidestamiseks kasutatakse VEPA lauakaarte;
- positiivse märkamist õpetatakse kiidude kirjutamise abil.

Metoodikat rakendatakse ainetundide ajal, lisaks saab seda läbi viia mitu korda päevas erinevate koolitegevuste juures – raamatukogus, vahetunnis, ekskursioonil, sööklas ja mujal.

Meeskonnatöö, õpilaste kaasamine, üksteise tunnustamine ja järjepidev positiivne esile tõstmine muudab kooliskäimise meeldivamaks ja edukamaks. Mängus kasutatavad meetodid ja elemendid arendavad enesejuhtimise oskust, tänu millele suudab laps jälgida, hinnata ja kontrollida oma käitumist ja emotsioone, omandada uusi oskuseid ning tulla toime tugevate tunnetega. See aitab lapsel ka tulevikus kujundada teadlikult oma elu, püstitada eesmärke ja nende poole liikuda.

VEPA programmiga liitumiseks võta ühendust projektijuhi Kai Klandorfiga
kai.klandorf@tai.ee, +372 5813 3236.

www.terviseinfo.ee/vepa **www.facebook.com/vepamang**

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

SISEMINISTEERIUM